

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра світової економіки

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ МІЖНАРОДНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

*(на матеріалах Асоціації «Український національний комітет
Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ)*

Студентки 4 курсу, 12
групи, факультету
міжнародної торгівлі і права
спеціальності 292
«Міжнародні економічні
відносини» спеціалізації
«Міжнародний бізнес»

Гнезділова Вікторія
Сергіївна

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
старший викладач

Кушнарєнко Наталія
Петрівна

Гарант освітньої програми
економічних наук, доцент

Лежєп'юкова Вікторія
Генадійвна

Київ 2022

Державний торговельно-економічний університет

Факультет міжнародної торгівлі та права Кафедра світової економіки

Спеціальність, 292 «Міжнародні економічні відносини»,
спеціалізація «Міжнародний бізнес»

Затверджую

Зав. кафедри Дугінець Г.В.

«__» _____ 2022 р

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентіві

Гнезділова Вікторія Сергіївна

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності (за матеріалами Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ)

Затверджена наказом ректора від «10» 01.2022 р. №12

2. Строк здачі студентом закінченої роботи (проекту)

23.05.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту) обґрунтування підходів щодо управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності на прикладі роботи Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ.

Об'єкт дослідження - процес управління ризиками в міжнародному бізнесі.

Предмет дослідження - теоретичні, методичні та практичні аспекти процесу управління ризиками в міжнародному бізнесі.

4. Перелік графічного матеріалу – 5 рисунків та 4 таблиці .

5. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В МІЖНАРОДНІЙ ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Теоретико-методологічні підходи до управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності

1.2. Аналіз діяльності Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ. на міжнародному ринку

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ВДОСКОНАЛЕННЮ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ МІЖНАРОДНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Оцінка сприятливості середовища міжнародного бізнесу Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ

2.2. Впровадження інноваційного інструментарію по управлінню ризиками міжнародної підприємницької діяльності

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

7. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми ВКР	до 20.12.2021	
2	Узгодження плану ВКР з науковим керівником	до 31.01.2022	
3	Подача науковому керівнику на рецензування 1-го розділу ВКР	до 30.04.2022	
4	Подача науковому керівнику на рецензування 2-го розділу ВКР	до 10.05.2022	
5	Подача готової ВКР науковому керівнику	до 20.05.2022	
6	Подача готової ВКР на кафедру	до 30.05.2022	
7	Попередній захист ВКР	за графіком (30.05.– 17.06.2022)	
8	Захист ВКР	за графіком (20.06 – 30.06.2022)	

8. Дата видачі завдання « ____ » _____ 20__ р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Кушнарєнко Н.П. _____

10. Керівник освітньої програми

Лежєпєокова В.Г. _____

11. Завдання прийняв до виконання студент

Гнездєлова В.С. _____

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Випускна кваліфікаційна робота Гнезділової В.С. присвячена актуальній темі управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності.

Розглянута сутність поняття «ризик», надано класифікацію ризиків суб'єктів міжнародного бізнесу, наведено послідовні кроки та принципи управління ризиками суб'єкта міжнародного бізнесу, виокремлено внутрішні та зовнішні ризики, що впливають на підприємницьку діяльність. Надано характеристику діяльності Асоціація «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ, на міжнародному ринку. Здійснено аналіз розвитку світової торгівлі, наведено оцінку короткострокових світових ризиків, а також оцінки найбільш важливих ризиків, запропоновано впровадження інноваційного інструментарію по управлінню ризиками міжнародної підприємницької діяльності.

В цілому випускна кваліфікаційна робота Гнезділової Вікторії Сергіївни відповідає встановленим вимогам, виконана відповідно до затвердженого плану, містить необхідні елементи та рекомендується до захисту перед комісією.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(підпис, дата)

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект)

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студентки Гнезділової В.П. може бути допущена до публічного захисту.

Керівник освітньої програми

(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис, прізвище, ініціали)

« ____ » 20 ____ р.

АНОТАЦІЯ

Гнезділова Вікторія Сергіївна. Управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності (за матеріалами Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ).

Випускна кваліфікаційна робота присвячена актуальній проблемі підприємницької діяльності у міжнародному бізнесі.

У роботі проведено комплексний аналіз діяльності Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine), що включає дослідження підприємницької діяльності.

В процесі дослідження було проведено аналіз ризиків, що виникають в міжнародній підприємницькій діяльності.

Було встановлено, що поліпшення в інфраструктурі ІКТ призводять до покращення торгових та ринкових можливостей, зниження безробіття, поліпшення рівня та якості співпраці між ICC Ukraine, та суб'єктами міжнародного бізнесу, зменшення нерівності та підвищення якості життя. Рекомендовано для ICC Ukraine впроваджувати інновації у власну цифрову інфраструктуру, переводячи більше послуг на онлайн та мобільні телефони. Дослідження показують, що цифровий зв'язок пропонує помітні переваги з точки зору ефективності, стійкості та повсюдного доступу для всіх зацікавлених сторін

Ключові слова: підприємницька діяльність підприємства, ризики, міжнародний бізнес, експорт, імпорт.

SUMMARY

Gnezdilova Victoria. Risk Management of International Business (based on the materials of the Association "Ukrainian National Committee of the International Chamber of Commerce (ICC Ukraine)", Kyiv).

The final qualifying work is devoted to the topical problem of entrepreneurial activity in international business.

A comprehensive analysis of the activities of the Association "Ukrainian National Committee of the International Chamber of Commerce (ICC Ukraine)", which includes a study of business.

In the course of the research the analysis of the risks arising in the international business activity was carried out.

Improvements in ICT infrastructure have been found to improve trade and market opportunities, reduce unemployment, improve the level and quality of cooperation between them, reduce inequality and improve the quality of life. It is recommended that ICC Ukraine innovate in its own digital infrastructure by transferring more services to online and mobile phones. Research shows that digital communication offers significant benefits in terms of efficiency, sustainability and universal access for all stakeholders

Key words: entrepreneurial activity of enterprise, risks, international business, export, import.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В МІЖНАРОДНІЙ ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	5
1.1. Теоретико-методологічні підходи до управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності.....	5
1.2. Аналіз діяльності Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ. на міжнародному ринку.....	12
Висновки до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ВДОСКОНАЛЕННЮ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ МІЖНАРОДНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	19
2.1. Оцінка сприятливості середовища міжнародного бізнесу Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ.....	19
2.2. Впровадження інноваційного інструментарію по управлінню ризиками міжнародної підприємницької діяльності.....	24
Висновки до розділу 2.....	32
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36
ДОДАТКИ.....	40

ВСТУП

Актуальність теми. Проблема підприємницької діяльності в Україні полягає у кризовому становищі, спричиненому економічною та політичною нестабільністю країни. Ось чому є додаткові труднощі у впровадженні правильної ділової та стратегічної політики в бізнесі. В умовах обставин, що склались на міжнародному ринку підприємці намагаються віднайти ефективний механізм боротьби з кризовими факторами. Це пов'язано з наявними ризиками. Актуальним постає дослідження проблематики, що пов'язана з підприємницькою діяльністю суб'єктів господарювання, вона може полягати у конкурентному тиску, політичному, економічному бізнес середовищі, нових вимогах з боку споживачів, а також цифровізації бізнесу в цілому.

Також вітчизняним компаніям необхідно своєчасно реагувати на негативні зміни у фінансовій кон'юнктурі бізнес-середовища для збереження фінансової стабільності та розробки стратегій забезпечення платоспроможності, що буде досягнуто шляхом своєчасної діагностики фінансових криз та відповідних ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день існує достатня кількість науковців і провідних вчених, що займалися дослідженням управління і унеможливленню ризиків в підприємницькій діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу, що виникають.

Питанням дослідження управління ризиками та проблем їх діагностики на підприємстві присвячено низку праць вчених, таких як: В.В. Лакіза, В.М. Олійник, Г.Л.Матвієнко-Біляєва, Т. Борисова, О.А. Сметанюк, І.О. Горго, Т.В Цвігун.

В напрацюваннях даних науковців досліджено проблематику щодо організації підприємницької діяльності і управління ризиками, що виникають в міжнародному бізнес-середовищі на підприємствах. Проте незважаючи на достатньо велику кількість робіт дослідження реалій, щодо управління

ризиками міжнародної підприємницької діяльності залишаються актуальними.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування підходів щодо управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності на прикладі роботи Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ.

Досягнення мети випускної кваліфікаційної роботи обумовлено вирішенням наступних **завдань**:

- дослідити теоретико-методологічні підходи управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності;
- провести аналіз діяльності Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ. на міжнародному ринку;
- надати оцінку сприятливості середовища міжнародного бізнесу Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ.
- запропонувати впровадження інноваційного інструментарію, по управлінню ризиками міжнародної підприємницької діяльності.

Об'єктом дослідження є процес управління ризиками в міжнародному бізнесі.

Предметом дослідження виступають теоретичні, методичні та практичні аспекти процесу управління ризиками в міжнародному бізнесі.

Методи дослідження. При написанні випускної кваліфікаційної роботи були використані наступні методи: абстрактно – логічний і аналітико – порівняльний, для послідовного викладення проблематики досліджуваної теми; графічні методи для візуального зображення результатів дослідження; порівняльний і структурний аналіз було використано для відображення можливостей підприємницької діяльності на міжнародному ринку.

РОЗДІЛ 1

ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В МІЖНАРОДНІЙ ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Теоретико-методологічні підходи до управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності

Досліджуючи економічну теорію, слід зазначити, що управління ризиками являє собою прямий обов'язок роботи керівників бізнесу, а також його метою є забезпечення економічного захисту від несприятливих ситуацій, що можуть завдати шкоди господарським операціям і сформувати збитки, які призводять до пониження прибутковості і появи фінансових криз.

Досліджуючи сутність поняття «ризик» варто зазначити, що він характеризується як певна ймовірність втрати певної частини прибутку суб'єкта міжнародного бізнесу, а також додаткових витрат у фінансовій діяльності [8]. Перелік ризиків, що можуть виникати в міжнародному бізнесі відобразимо у Додатку А.

На сьогоднішній день в діяльності підприємств на міжнародному ринку виділено певну класифікацію ризиків суб'єктів міжнародного бізнесу, їх розрізняють за наступними характеристиками [9]:

- масштаб і ступінь появи ризику;
- за походженням ризику;
- за ступенем прийняття рішень управліннями;
- за ступенем насичення прийняття рішень;
- за типом ризику і його раціональності;
- за шляхами прийняття рішень про знешкодження ризику.

Мета управління ризиками підприємства полягає у аналізі і впливі на загрози, що виникають у процесі організації діяльності, з точки зору використання найбільш сприятливих можливостей для підвищення прибутковості суб'єкта міжнародного бізнесу. Для цього управлінці повинні

якісно та кількісно аналізувати ризики, визначаючи їх джерела та прогножуючи результати.

Слід зазначити, що управління ризиками включає стратегії та тактики узгоджених дій. Стратегія, у свою чергу, є узгодженням фінансових активів для досягнення цілей суб'єкта господарювання, що визначається найвищим органом управління організацією. В результаті формування розробляються стратегічні кроки, щодо передбачення конкретних заходів і прийомів для досягнення бізнес-цілей за конкретних умов.

Ідентифікація корпоративних ризиків у сучасному бізнес-середовищі вимагає розрахунку коефіцієнтів фінансового аналізу, які є індикаторами ризику. За допомогою цих показників можна охарактеризувати фінансовий стан суб'єкта міжнародного бізнесу. Найважливішими показниками є для проведення дослідження управління ризиками підприємств, що функціонують на міжнародному ринку є: коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт працездатності, коефіцієнт автономності. Типологію показників в управлінні ризиками суб'єктів міжнародного бізнесу відобразимо у табл.1.1.

Станом на сьогоднішній день, управління ризиками суб'єкта міжнародного бізнесу може здійснюватись за рахунок дотримання наступних стратегічних кроків:

Крок 1. Дослідження абсолютних показників, яке дозволяє виявити дослідити статистично наявні можливості для подальшої роботи.

Крок 2. Оцінка економічних показників сприяє аналізу розвитку підприємства міжнародного бізнесу.

Крок 3. Дослідження індексу платоспроможності суб'єкта бізнесу для роботи з партнерами, та інвесторами.

Крок 4. Аналіз меж фінансової стійкості суб'єкта міжнародного бізнесу, яка дозволяє конкурувати на галузевому ринку.

Таблиця 1.1

Типологія показників в управлінні ризиками суб'єктами міжнародного бізнесу

Тип економічної стійкості суб'єкта міжнародного бізнесу	Значення коефіцієнтів			
	Кв.о	Ка.д	Ка.к	S
Абсолютна стійкість	≥ 0	≥ 0	≥ 0	1,1,1
Нормальна стійкість	< 0	≥ 0	≥ 0	0,1,1
Нестійкий фінансовий стан	< 0	< 0	≥ 0	0,0,1
Кризовий фінансовий стан	< 0	< 0	< 0	0,0,0

Джерело: складено автором на основі [10]

Слід зазначити, що в управлінні ризиками підприємства значну роль відіграють індикатори ризиків сучасних підприємств, вони ґрунтуються на коефіцієнтах та різних показниках діяльності суб'єкта, більш детально ці коефіцієнти охарактеризуємо в табл.1.2.

Таблиця 1.2

Показники в роботі суб'єктів міжнародного бізнесу

Показник	Проведення розрахунку	Норматив
Коефіцієнти капіталізації		
Коефіцієнт автономії	ВК/Валюта балансу	$> 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності	Валюта балансу/ВК	< 2
Коефіцієнт фінансування	Зобов'язання/ ВК	< 1
Коефіцієнт фінансового ризику	Позиковий капітал/ ВК	$< 0,3$
Коефіцієнт фінансової стійкості	ВК/ Зобов'язання	> 1
Коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом	Власний оборотний капітал/ Оборотні активи	$> 0,1$
Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власним оборотним капіталом	Власний оборотний капітал/ Запаси та витрати	$0,6 - 0,8$
Коефіцієнт співвідношення запасів і витрат до власного оборотного капіталу	Запаси та витрати/ Власний оборотний капітал	> 1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власний оборотний капітал/ ВК	$> 0,5$
Коефіцієнт маневреності функціонального капіталу	Гроші та їх еквіваленти + Поточні фінансові інвестиції/ Власний оборотний капітал	$0-1$
Коефіцієнти покриття		
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	Поточні зобов'язання / Загальна сума позикового капіталу	$0,5-0,6$
Коефіцієнт покриття інвестицій	ВК+Довгострокові зобов'язання / Валюта балансу	$0,75-0,9$
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	Довгострокові зобов'язання / Необоротні активи	Зростання
Коефіцієнт структури довгострокових джерел фінансування:		
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів;	Довгострокові зобов'язання / ВК+ Довгострокові зобов'язання	$0,4-0,5$
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	ВК / ВК+ Довгострокові зобов'язання	$0,6-0,5$
Коефіцієнт забезпеченості за кредитами	Фінансовий результат до оподаткування + Фінансові витрати/ Фінансові витрати	зростання

Джерело: складено автором на основі [11]

Для виявлення і дослідження ризиків в підприємницькій діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу в основному використовують вищезазначені показники і прорахувавши їх, порівнюють із нормативним значенням.

Значною мірою причини ризику (з точки зору підприємств як суб'єктів господарювання) поділяються на зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні). Зовнішні фактори суттєво впливають на підприємницьку діяльність і залежать від економічних тенденцій, політичної ситуації, траєкторії глобальних ринків.

На сьогоднішній день також існують зовнішні ризики, вони можуть включати в себе ріст інфляції, політичну нестабільність, недостатнє регулювання, наявність несприятливих міжнародних умов для ведення міжнародної діяльності, оподаткування в країні де ведеться підприємницька діяльність, недостатня стабільність валютного ринку, зниження купівельної спроможності населення, монополізм на галузевому міжнародному ринку.

Для того, щоб належним чином забезпечити і організувати ефективне управління ризиками на підприємствах міжнародного бізнесу доцільно сформувати перелік управлінських дій для відповідальних осіб за роботу суб'єкта міжнародної діяльності, зокрема ці дії полягають у таких положеннях:

1. Керівники і відповідальні особи мають досліджувати і проводити аналіз інформації, що надходить до підприємства, оцінювати фактори і ризики, що виникають на макрорівні і в мікросередовищі;
2. Управлінці повинні проводити діагностику ситуації, що визначається поставленими завданнями підприємства і призводить до постійних змін ризиків;
3. Також відповідальні особи повинні вміти використовувати і проводити оцінку ризиків, за допомогою різних методик;
4. Менеджери повинні вміти приймати рішення і представляти їх вищому керівництву, оскільки цей процес управління характеризується оцінкою всіх суттєвих аспектів ризику: економічного, організаційного,

іміджевого, правового і навіть екологічного для підприємств суб'єктів міжнародної діяльності;

5. Менеджери також повинні приймати самостійні рішення в надзвичайних ситуаціях, тому що компанія передбачає розробку системи відповідальності за управління ризиками, і будь-яка недбалість буде підлягати адміністративному стягненню.

6. Управлінець повинен вміти організувати і реалізувати навколо себе процес управління ризиками підприємства [12].

Станом на сьогоднішній день, більшість управлінців для подолання ризиків використовують за основу перелік принципів, які відобразимо на рис.1.1.

Рис. 1.1 Принципи в управлінні ризиками суб'єктів міжнародного бізнесу

Джерело: складено автором на основі [13]

Надамо більш детальну характеристику даних принципів і зазначимо, що принцип безперервності в управлінні ризиками підприємств міжнародного бізнесу може полягати в тому, що аналіз ризиків і пошук відповідних методик, щодо зниження негативних наслідків на підприємствах повинен проводитись на постійній основі. Даний принцип є основоположним

і його необхідність обумовлена тим, що різноманітні заходи по унеможливленню ризиків іноді не сприяють росту економічної ефективності суб'єкта міжнародного бізнесу в цілому.

Щодо принципу багатоваріантності в управлінні ризиками, слід зазначити, що він пов'язаний в першу чергу з дослідженням альтернатив по зниженню негативних наслідків ризиків, які виникають.

Принцип багатоваріантності може мати значення для пошуку певних альтернатив, оскільки ризики слід розглядати як альтернативи, і необхідно забезпечити аналіз послідовних кроків для зменшення негативних наслідків ризиків.

Принцип поєднання аналізу та систем ризику повинен полягати в тому, що управління ризиками є дуже важливим, оскільки в бізнесі не в усіх ризикових ситуаціях можна точно проаналізувати наслідки управлінських дій і вибрати найбільш підходящий варіант. Досвід та інтуїція дозволяють приймати відповідні рішення, коли математика неможлива або непрактична.

Принцип своєчасного реагування визначає необхідність відповідного і своєчасного реагування на зовнішні впливи. Їх суть полягає у впливі ризикової ситуації на адаптацію до мінливих обставин бізнесу. Продовжуючи дослідження варто також відобразити перелік етапів в управлінні ризиками, що можуть здійснюватись підприємствами суб'єктами міжнародного бізнесу на рис.1.2.

Досліджуваний алгоритм зручно відображає основні характеристики процесу ризик-менеджменту, включаючи вирішення безперервних завдань, спрямованих на досягнення мети – запобігання фінансовій кризі бізнесу та забезпечення прибутку.

Перший етап аналізу, важливо відзначити, що він включає аналіз проблемної ситуації і є початковою ланкою, яка формує наступні компоненти процесу.

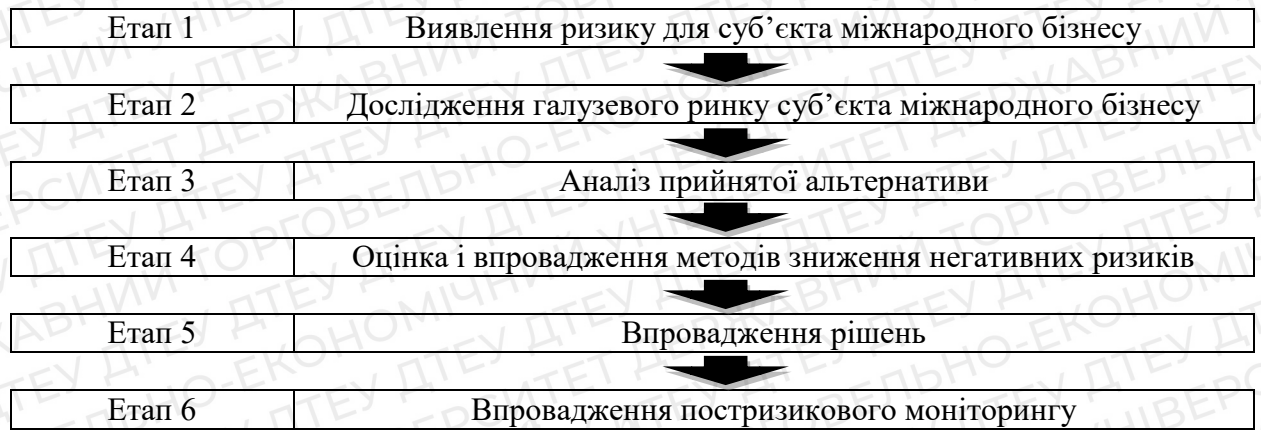

Рис. 1.2. Перелік основних етапів управління ризиками в системі управління суб'єктами міжнародного бізнесу

Джерело: складено автором на основі [15]

Характер другого етапу залежить від вивчення потенційних загроз для міжнародного бізнесу, які мають відношення до реалізації управлінських рішень щодо зменшення негативного впливу факторів ризику, навіть якщо аналіз проводиться лише на якісному рівні. У свою чергу, кількісний аналіз забезпечує об'єктивність прийняття рішень, що сприяє досягненню цілей і кінцевих цілей управління ризиками суб'єкта міжнародного бізнесу. Оцінка ризику є обов'язковою умовою для прийняття рішення. Особи, які приймають рішення, орієнтуються на результати аналізу ризиків і вибирають оптимальну управлінську дію.

Третій етап є дуже важливою частиною будь-якого циклу управління. У процесі управління організаційним ризиком він має свої особливості, які пов'язані з невизначеністю результату та можливістю оцінити його ймовірність. На цьому етапі необхідно акцентувати увагу на належній оцінці та виборі відповідних рішень, тому цей етап зазвичай виділяють як окрему складову процесу управління ризиками суб'єктів міжнародного бізнесу.

Четвертий етап обумовлений використанням методики зниження ризику, що дозволяє знизити вартість ризикованих операцій. Після порівняння альтернатив на третьому етапі слід повторно оцінити ризик, розглянувши шляхи зменшення негативного впливу різних факторів ризику на діяльність суб'єкта господарювання. У поєднанні з двома останніми

етапами слід зазначити, що вони забезпечують аналіз та оцінку результатів, отриманих від реалізації управлінських рішень, а також рішення щодо їх доцільності.

1.2. Аналіз діяльності Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ на міжнародному ринку

Асоціація «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)», м. Київ (далі - ICC Ukraine) була створена 14 серпня 1998 року.

ICC Ukraine не є політичною організацією, і її головна місія – поширення правил, а також розповсюдження норм та стандартів сучасного міжнародного бізнесу, що забезпечують ефективний захист інтересів його учасників на зовнішніх ринках, реалізують інвестиційні проекти на регіональному рівні, пояснюють переваги третейського судочинства та міжнародного арбітражу, захисту прав в сфері інтелектуальної власності тощо.

ICC Ukraine виступає позаплатним радником у парламентських комітетах, громадських комітетах ключових міністерств і відомств України, тим самим беручи активну участь у законодавчій діяльності, надаючи експертні консультації та інформуючи керівництво та уряд про поточні тенденції світового бізнесу.

Уповноважені представники в ICC Ukraine представлені членами громадських рад і міністерств, а також центральних органів виконавчої влади України та Спільного комітету з питань міждержавного торговельно-економічного співробітництва.

Регіональні офіси ICC Ukraine відкрито у 25 регіонах України та 17 національних центрах ділового співробітництва в інших країнах світу, а також створено міцну законодавчу базу для відносин з державними

адміністраціями та ключовими міністерствами в усіх регіонах України та закордоном.

Поточною діяльністю ICC Ukraine є реалізація проекту Національного партнерства. Бізнес проти підробки та піратства «BASCAP», «Єдине вікно – локальні рішення», що ще більше посилить зміст, ефективність та результативність міжнародних інвестиційних заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для іноземних та вітчизняних компаній в Україні.

ICC Ukraine регулярно надає необхідну допомогу для зміцнення авторитету своїх членів, просування та захисту їхніх інтересів на національному та міжнародному рівнях, що ще більше розширює коло вигідного співробітництва та вирішує питання законодавчого та адміністративного рівнів, гілок влади. Лише за останні роки були організовані та проведені високопрофесійні бізнес-форуми у 5 зарубіжних країнах, укладено конкретні угоди, контракти, угоди про співпрацю та партнерство з іноземними торгово-промисловими палатами та національними комітетами, що дає змогу національним підприємствам освоїти нові зарубіжні ринки збуту своєї продукції, тобто розширити географічну присутність на світовому ринку, здійснити розширення кола корисних ділових відносин і укладення конкретних договірних угод.

За ініціативою ICC Ukraine на регіональному рівні сформовано арбітражну систему (Мережа арбітражних судів UNC ICC); чим було забезпечено ефективний захист інтересів учасників Українського національного комітету Міжнародної Торгової Палати на національному терені.

ICC Ukraine – перший іноземний національний комітет, який підписав тристоронню угоду про співпрацю з Лондонським бюро по боротьбі з комерційними ризиками Міжнародної торгової палати та Національною комісією з фінансового нагляду України.

Також співпраця здійснюється і на рівні взаємодії ICC Ukraine з Міжнародним кримінальним судом UNC. Також згідно з угодою з Все-китайською радою зі сприяння зовнішній торгівлі та Протоколом про митне співробітництво України надається право перевіряти експортні декларації та інші документи на товари походженням з Китаю, або товарів і послуг, що імпортується з Китаю.

Також ICC Ukraine організувала та провела понад 10 науково-практичних конференцій за участі Громадського комітету Міністерства прикордонних справ України, у тому числі:

- тематична сесія «Активізація та сприяння доступу державних підприємств на ринок Перської затоки»;
- науково-практична конференція «Взаємодія України та ЄС та виклики на цьому шляху»;
- Міжнародна конференція «Україна і світ. Повний діалог»;
- Міжнародна юридична конференція «Україна - ЄС»;
- Міжнародна конференція «Найкращі соціальні проекти»;
- Науково-практичний семінар «Недобросовісна конкуренція».

Офіційно акредитований керівництвом Міжнародної торгової палати ICC Ukraine входить до десяти національних комітетів, які найбільш швидко розвиваються. Сама ця оцінка неодноразово доводилась до відома глав держав і урядів України в офіційних листах.

Метою діяльності ICC Ukraine є сприяння вільному міжнародному потоку товарів, послуг, інтелектуальної власності та інвестиційного капіталу, розвиток національної економіки та інтеграція у світову економічну систему, збільшення експорту товарів і послуг українських виробників, а також формувати сучасну конкурентоспроможну виробничу, фінансову, торговельну інфраструктуру, сприятливі умови для підприємницької діяльності, розвитку різних видів підприємництва та розвиток високого рівня

професіоналізму, неупередженості та чесності у внутрішніх та міжнародних ділових відносинах.

Основними завданнями ICC Ukraine є:

- бізнес та управлінський консалтинг;
- дослідження ринку та громадської думки;
- дослідження та розробки в галузі соціальних досліджень, аналізу ринку;
- міжнародні відносини, регулювання зовнішньої торгівлі, міжнародне фінансове та технологічне співробітництво;
- навчання студентів та інші види освіти в Школі бізнесу ICC Ukraine структурному підрозділі ICC Ukraine;
- здійснення книговидавання та допомога у виданні та розповсюдженні видань ICC Ukraine;
- координувати діяльність членів Комітету, організовувати взаємовигідну співпрацю справедливо та приватно вирішувати конфлікти та суперечки між учасниками в Постійному арбітражному суді при УНК МТП, що є структурним підрозділом ICC Ukraine;
- під егідою Міжнародного кримінального суду, представляти його учасників в Україні та за кордоном та представляти їхні фінансові інтереси перед третіми сторонами, включаючи Міжнародний кримінальний суд;
- підтримувати постійні відносини зі штаб-квартирою Міжнародної Торгової Палати у Парижі (Франція), її відділами та іншими установи;
- популяризувати в Україні курси ICC Ukraine «Економіка та політика», його експертні оцінки, рекомендації, правила, послуги та інші інструменти для вдосконалення економічної (підприємницької) діяльності, сприяння їх творчому спрямованості та/або реалізації їх у національних інтересах;
- відродження традиції філантропії та участь у формуванні гуманітарної політики в Україні та допомоги вітчизняним суб'єктам на зовнішніх ринках.

Для досягнення цих цілей і завдань ICC Ukraine відповідно до Статуту, Конституції Міжнародного кримінального суду, чинного законодавства України та чинних міжнародних угод:

- співпрацює з органами державної влади, неурядовими громадськими та комерційними організаціями (асоціації), міжнародними та національними українськими та Торговими палатами інших країн, іншими юридичними особами - провідними українськими експертами з Міжнародного кримінального суду, що запрошені до участі у сприянні економічному розвитку України та реалізації відповідних заходів і планів;
- вживає заходи щодо залучення іноземних інвестицій в Україну, розробляє та реалізує інвестиційні плани, сприяє розширенню та підвищенню ефективності науково-технічних, виробничо-комерційних зв'язків між підприємствами України та інших країн;
- здійснює редакційно-видавничу діяльність з метою поширення інформації, умов та можливостей господарської діяльності на українському та закордонному ринках, їх тематики, науково-технічних досягнень;
- сприяє національному формуванню та правовому, економічному та підприємницькому напрямку, здійснює підготовку українських спеціалістів у таких галузях, як фінанси;
- здійснює підготовку в організації консультацій, конференцій, переговорів, виставок та інших заходів економічного співробітництва, включаючи міжнародні заходи.

Отже, метою діяльності ICC Ukraine є сприяння вільному міжнародному потоку товарів, послуг, інтелектуальної власності та інвестиційного капіталу, розвиток національної економіки та інтеграція у світову економічну систему, збільшення експорту товарів і послуг українських виробників, а також формувати сучасну конкурентоспроможну виробничу, фінансову, торговельну інфраструктуру, сприятливі умови для підприємницької діяльності, розвитку різних видів підприємництва та розвиток високого рівня професіоналізму, неупередженості та чесності у

внутрішніх та міжнародних ділових відносинах. Основними завданнями ICC Ukraine є: бізнес та управлінський консалтинг; дослідження ринку та громадської думки; дослідження та розробки в галузі соціальних досліджень, аналізу ринку; міжнародні відносини, регулювання зовнішньої торгівлі, міжнародне фінансове та технологічне співробітництво. Таким чином, переваги діяльності ICC Ukraine на внутрішньому та зовнішньому ринку для суб'єктів бізнесу полягають у тому, що вони отримують доступ до широкого спектру надійної інформації, яка має дозволити їм позитивно прискорити свою ділову діяльність на міжнародних ринках.

Висновки до розділу 1

На основі проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки:

1. Враховуючи сучасні тенденції розвитку української економіки, мінливість зовнішнього та внутрішнього економічного середовища, необхідність пошуку нових та досконаліших систем управління для забезпечення надійності роботи суб'єктів міжнародного бізнесу та його стабільного розвитку є вкрай важливим. Для належного управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності необхідно впроваджувати комплекс систему управління, що має бути органічно інтегрована в систему управління підприємствами, які діють на міжнародному ринку.

2. Метою діяльності ICC Ukraine є сприяння вільному міжнародному потоку товарів, послуг, інтелектуальної власності та інвестиційного капіталу, розвиток національної економіки та інтеграція у світову економічну систему, збільшення експорту товарів і послуг українських виробників, а також формувати сучасну конкурентоспроможну виробничу, фінансову, торговельну інфраструктуру, сприятливі умови для підприємницької діяльності, розвитку різних видів підприємництва та розвиток високого рівня професіоналізму, неупередженості та чесності у внутрішніх та міжнародних

ділових відносинах. Основними завданнями ICC Ukraine є: бізнес та управлінський консалтинг; дослідження ринку та громадської думки; дослідження та розробки в галузі соціальних досліджень, аналізу ринку; міжнародні відносини, регулювання зовнішньої торгівлі, міжнародне фінансове та технологічне співробітництво. Таким чином, переваги діяльності ICC Ukraine на внутрішньому та зовнішньому ринку для суб'єктів бізнесу полягають у тому, що вони отримують доступ до широкого спектру надійної інформації, яка має дозволити їм позитивно прискорити свою ділову діяльність на міжнародних ринках.

РОЗДІЛ 2

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО ВДОСКОНАЛЕННЮ УПРАВЛІННЯ
РИЗИКАМИ МІЖНАРОДНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ2.1. Оцінка сприятливості середовища міжнародного бізнесу
Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової
палати (ICC Ukraine)», м. Київ

Оцінку сприятливості середовища міжнародного бізнесу Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine)» здійснимо на основі дослідження розвитку світової торгівлі, а також оцінки найбільш важливих ризиків за оцінкою Світового економічного форуму (СЕФ). Динаміку світового експорту зобразимо на рис.2.1.

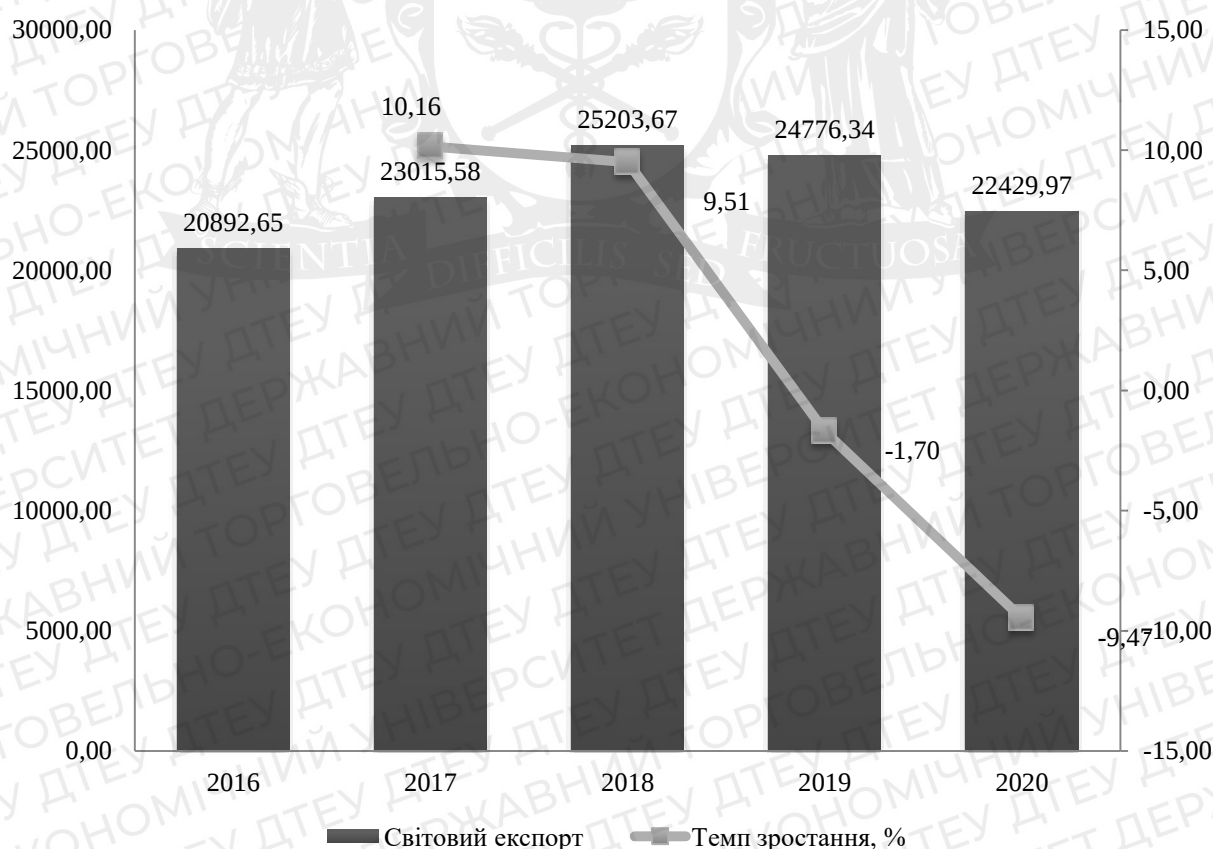

Рис. 2.1. Динаміка світового експорту в 2016-2020 рр., млрд. дол.

Джерело: складено автором на основі [24]

Протягом останніх 2 років світовий експорт зазнав суттєвого скорочення на 1,7% а 2019 році та на 9,47% в 2020 році в першу чергу через пандемію коронавірусу. Так світовий експорт в 2018 році становив 25,204 трлн. дол., а в 2019 році він склав 24,776 трлн. дол. За 2020 рік світовий експорт скоротився до рівня в 22,429 трлн. дол., тобто на 9,5%.

Динаміка світового імпорту в 2016-2020 рр. відображено на рисунку

2.2.

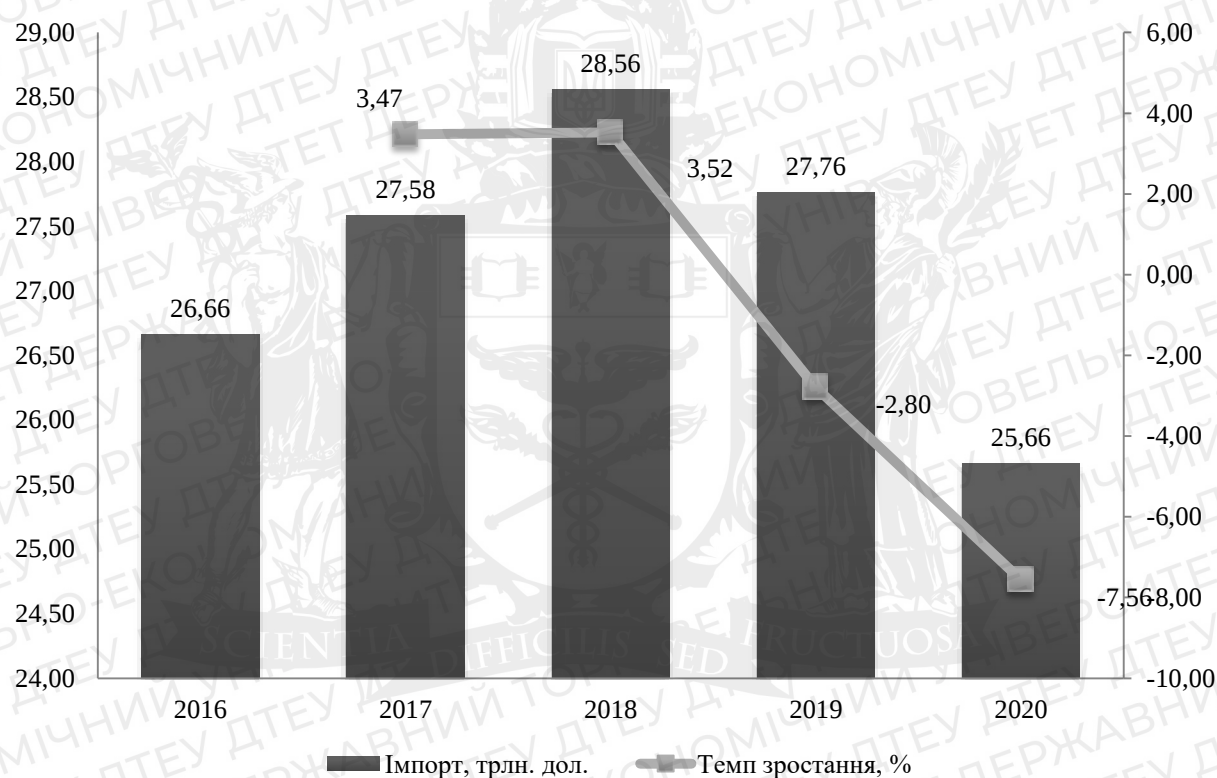

Рис. 2.2. Динаміка світового імпорту в 2016-2020 рр., трлн. дол.

Джерело: складено автором на основі [25]

Також доцільно зазначити, що найвищі обсяги світового імпорту були в 2018 році, коли він становив 28,56 трлн. дол. Проте протягом 2019-2020 рр. світовий імпорт скоротився на 2,8% в 2019 році до рівня в 27,76 трлн. дол., а в 2020 році при скороченні на 7,56% склав 25,66 трлн. дол.

Динаміка світового ВВП в 2016-2020 рр. відображено на рисунку 2.3.

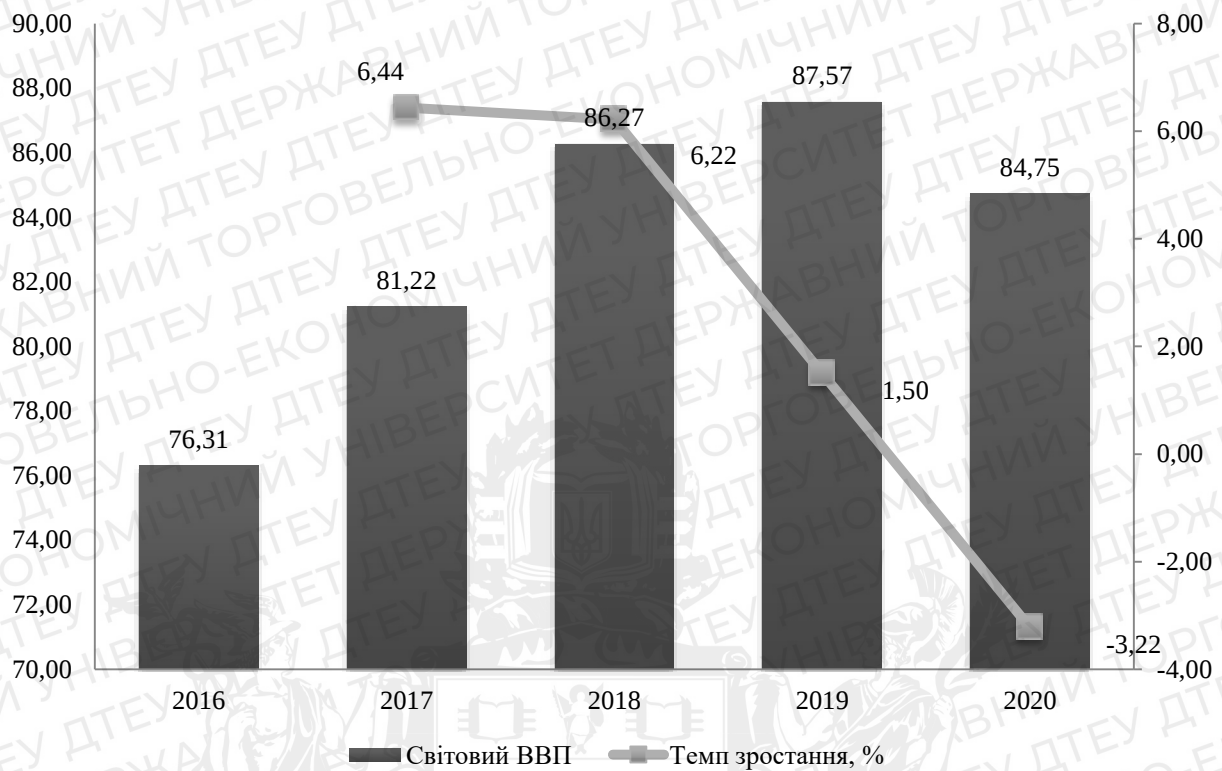

Рис. 2.3. Динаміка світового ВВП в 2016-2020 рр., трлн. дол.

Джерело: складено автором на основі [24]

Також світовий ВВП із рівня в 2018 році в 86,27 трлн. дол. зріс до рівня в 87,57 трлн. дол. в 2019 році, проте зазнав скорочення в 2020 році на 3,2% до рівня в 84,75 трлн. дол.

У 2022 році світова економіка стоїть перед двома глобальними викликами: війною в Україні та подальшим поширенням пандемії COVID-19.

Очікується, що глобальне зростання сповільниться до 4,1% у 2022 році, що відображає скорочення спалаху COVID-19, скорочення фінансової підтримки та вузькі місця в постачанні. Очікується, що наступного року виробництво та інвестиції в країнах з розвинутою економікою повернуться до рівня до пандемії, але виробництво та інвестиції на ринках, що розвиваються, і на ринках, що розвиваються, все одно різко впадуть.

Ситуацію війни в Україні, яку розпочала Російська Федерація (РФ), важче контролювати. Хоча на Україну та Росію припадає не більше 2% світового ВВП, ці країни є основними постачальниками енергоносіїв, сільськогосподарської продукції (пшениці, кукурудзи, ячменю та олії) та

різноманітної сировини. Деякі аналітичні фірми та організації вже скоригували свої оцінки прогнозів зростання світового ВВП на березень-квітень 2022 року, інші зроблять це найближчим часом. За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), внаслідок російської агресії проти України зростання світового ВВП скоротиться на 1%. Це еквівалентно приблизно \$1 трлн. Детальніше динаміку і прогноз зростання ВВП відобразимо у табл.2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка та прогноз зростання ВВП, %

Реальний ВВП (%)	2019	2020	2021	Прогноз 2022	Прогноз 2023
Світ	2,6	-3,4	5,5	4,1	3,2
Країни з розвинуеною економікою	1,7	-4,6	5,0	3,8	2,3
Країни з ринком, що формується, і країни, що розвиваються	3,8	-1,7	6,3	4,6	4,4
Східна Азія та Тихоокеанський басейн (EAP)	5,8	1,2	7,1	5,1	5,2
Європа та Центральна Азія (ECA)	2,7	-2,0	5,8	3,0	2,9
Україна	3,2	-4,0	3,4	3,2	3,5
Латинська Америка та Карибський басейн (LAC)	0,8	-6,4	6,7	2,6	2,7
Близький Схід та Північна Африка (MNA)	0,9	-4,0	3,1	4,4	3,4
Африка на південь від Сахари (SSA)	2,5	-2,2	3,5	3,6	3,8

Джерело: складено автором на основі [25-27]

Ризики погіршення глобального прогнозу включають одночасне відновлення вірусу, подальші перебої в постачанні, нестабільні інфляційні очікування, несподіваний фінансовий стрес і можливу кліматичну катастрофу.

В останньому щорічному випуску «Доповіді про глобальні ризики» Світового економічного форуму (СЕФ) було виявлено, що більшість світових лідерів стурбовані перспективами світу, і лише 3,7% налаштовані

оптимістично. Щорічно у звіті визначаються основні ризики, з якими стикається світ, на думку майже 1000 опитаних експертів та лідерів у різних галузях, організаціях та регіонах. У ході опитування респондентам запропонували порівняти 37 різних ризиків, які були розбиті на п'ять категорій: економічні, екологічні, геополітичні, соціальні та технологічні. Щоб зрозуміти, які ризики вважаються більш невідкладними за інші, респондентів попросили вказати, коли, на їхню думку, ці загрози стануть серйозною проблемою для миру, виходячи з наступних тимчасових рамок:

- Короткострокові загрози: 0-2 роки.
- Середньострокові загрози: 2-5 років.
- Довгострокові загрози: 5-10 років.

Щодо короткострокових загроз, то респонденти визначили соціальні ризики, такі як «розмивання соціальної згуртованості» та «криза засобів для існування», як найбезпосередніші ризики для світу, тому в табл.2.2. наведено оцінку короткострокових світових ризиків.

Таблиця 2.2

Оцінка короткострокових світових ризиків

Тимчасове обмеження	Категорія	Загроза	% респондентів
0-2 роки	Що відноситься до навколишнього середовища	Екстремальні погодні умови	31,1%
0-2 роки	Соціальний	Криза засобів для існування	30,4%
0-2 роки	Що відноситься до навколишнього середовища	Провал дій у боротьбі зі зміною клімату	27,5%
0-2 роки	Соціальний	Ерозія соціальної згуртованості	27,5%
0-2 роки	Соціальний	Інфекційні захворювання	26,4%
0-2 роки	Соціальний	Погіршення психічного здоров'я	26,1%
0-2 роки	технологічний	Помилка кібербезпеки	19,5%
0-2 роки	Економічний	Боргові кризи	19,3%
0-2 роки	технологічний	Цифрова нерівність	18,2%
0-2 роки	Економічний	Нова іпотечна криза	14,2%

Джерело: складено автором на основі [27]

Класифікація глобальних ризиків за цими тимчасовими горизонтами допомагає краще зрозуміти проблеми, з якими особам, які приймають рішення, та урядам, можливо, доведеться мати справу в найближчому майбутньому, і те, як ці ризики можуть бути взаємопов'язані один з одним.

Ці соціальні ризики погіршилися від початку пандемії COVID-19. І оскільки нові варіанти загрожують шляху до нормального життя, пандемія продовжує сіяти хаос у всьому світі і немає жодних безпосередніх ознак уповільнення. За словами респондентів, однією із проблем, спричинених пандемією, є зростання нерівності як у всьому світі, так і всередині країн. Багатьом розвиненим країнам вдалося адаптуватися, коли офісні працівники перейшли на віддалену та гібридну роботу, хоча багато галузей, таких як готельний бізнес, як і раніше, стикаються зі значними труднощами. Легкий доступ до вакцин допоміг цим країнам пом'якшити найгірші наслідки спалахів. Регіонам з обмеженим доступом до вакцин пощастило менше, і економічний розрив може стати очевиднішим у міру того, як пандемія продовжуватиметься.

2.2. Впровадження інноваційного інструментарію по управлінню ризиками міжнародної підприємницької діяльності

Підприємства є основою економіки, і в даний час, враховуючи цей ландшафт, що постійно змінюється, для промисловості важливо переоцінити стратегічний напрямок і операції, зокрема управління ризиками, конкурентоспроможність, стійкість і зростання. Як бізнес-стратегії міжнародні ринки не тільки сприяють зростанню бізнесу, а й створюють нові можливості для компаній; з погляду адаптивності та розуміння практичних аспектів міжнародної торгівлі. Це саме собою підвищить стійкість бізнес-моделей, оскільки грошові потоки, продуктивність та ланцюжки поставок мають бути гнучкими, переоціненими та реструктурованими. Прагнення до міжнародного зростання за рахунок виходу на глобальний ринок дає

можливості та переваги, а також розумну ділову аргументацію. Це також є механізмом позитивного управління ризиками за допомогою виявлення, оцінки та управління потенційно корисними результатами.

Розширюючи бізнес-операції на міжнародному рівні, підприємства повинні розподіляти свій ризик декількома способами. Встановлення нових продажів у міру того, як внутрішній ринок досяг або близький до насичення, що дозволить отримувати постійний дохід для зниження виробничих витрат, а також усунути негативний вплив на організацію, наприклад, скорочення робочої сили. Це може бути розширено за рахунок визначення нової актуальності на ринку, а також застосування на нових ринках існуючих продуктів, що може продовжити термін служби продуктових ліній, які, можливо, вважалися закінченими і більше не потрібними, їх модернізацій, і, в результаті, підвищення ефективності діяльності самої компанії. Фактично потім це генерує нові продажі продукту як такого, нові програми та, можливо, деяке управління інноваціями для модифікацій, відповідних до вимог ринку.

Нові ринки також знижують залежність від розвинених ринків – внутрішніх чи міжнародних. Наявні експортери повинні за допомогою ІСС Ukraine вивчити додаткові міжнародні ринки, у той час як нові експортери можуть виявити нові можливості для експорту. Це розподілить ризик з допомогою наявності кількох джерел доходу, і навіть збільшення загального доходу. Крім того, деякі бізнес-моделі ґрунтуються на сезонних циклах, які потенційно можуть бути розширені до цілорічного за рахунок міжнародного зростання. Бізнес-операції та виробничі цикли можуть бути перебудовані для тих, хто має цикли сезонного попиту, щоб забезпечити безперервність процесів виробництва, доставки та продажів.

Вихід на глобальний рівень може розширити горизонти в інших галузях, що призведе до зниження ризиків та у середньостроковій та довгостроковій перспективі збільшить зростання бізнесу. Завдяки передачі знань та ноу-хау підприємства можуть створювати нові партнерства та

співробітництво для досліджень та розробки нових продуктів та послуг, які можна застосовувати на світовому ринку. Партнерство з ICC Ukraine на початковому етапі надасть феноменальну можливість об'єднати спеціальні знання та ноу-хау, створити ширші мережі та створити нові рішення для продуктів та послуг для застосування на багатьох ринках та секторах.

Поряд із адаптивністю та зростанням все це сприятиме зміцненню та стійкості бізнесу у міру того, як він стає більш надійною організацією з підвищеним рівнем безпеки для виживання бізнесу як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Це має також першорядне значення для міжнародних суб'єктів бізнесу, яким необхідно створити механізми, щоб залишатися конкурентоспроможними з актуальними та застосовними рішеннями. Головною причиною виходу на світовий рівень, звичайно ж, є покращення потенціалу бізнесу для розширення та зростання. Звичайно, пошук потрібної можливості вимагає більше роботи, яку частково можна скоротити співпрацюючи із ICC Ukraine.

Бізнес прагне досягнення цілей, які відкривають шлях для постійного, сталого та інклюзивного зростання цифрової економіки. Тому ICC Ukraine повинні займатися повним спектром питань, пов'язаних з інформаційно-комунікаційних технологій та Інтернетом, які не лише впливають на повсякденну ділову діяльність, а й сприятимуть досягненню цих глобальних цілей в майбутньому.

Технічний прогрес продовжує вдосконалювати ІКТ та Інтернет, пропонуючи досконаліші та інноваційні способи спілкування, створюючи при цьому нові робочі місця та сприяючи глобальному економічному зростанню.

В останні роки в цифровій економіці відбулися помітні зміни, які створили безпрецедентні можливості для міжнародних суб'єктів бізнесу уперше вийти на світові ринки. Дані з платформи eBaу показують, що малі та середні підприємства, що використовують он-лайнні платформи, мають

більш ніж у п'ять разів більше шансів на експорт, ніж ті, що працюють у традиційній економіці.

За наявності правильної глобальної політики з'являється можливість відкрити нову еру «інклюзивної торгівлі», в якій усі компанії, незалежно від розміру, сектору або розташування, можуть отримати позитивний ефект від рівного доступу до глобальної торгової системи.

Але торговельна політика має йти в ногу із торгівлею 21 століття. Зміни у складі, характері та швидкості світової торгівлі, викликані Інтернетом, призводять до зростаючих протиріч та ризиків - як в онлайн-просторі, так і щодо доставки вантажів електронної комерції.

Сьогоднішні торгові правила на світовому ринку значною мірою відображають моделі торгівлі 20 століття: великі контейнерні перевезення на основі B2B. В результаті податкові, митні правила та правила доступу до ринку не завжди добре підходять для підтримки зростання електронної комерції МСБ, яка характеризується частими постачанням невеликих партій товарів безпосередньо споживачам.

Ще однією попередньою умовою успіху та життєздатності електронної комерції є здатність інформації вільно та ефективно перетинати кордони, не обмежуючись технічними бар'єрами чи антиконкурентними вузькими місцями. Фрагментарні національні правила щодо даних та доступність он-лайнової інформації все частіше стають серйозними перешкодами для торгівлі. Наприклад, необґрунтовані обмеження на транскордонні потоки даних створюють значні витрати на додаткове управління даними, місцеві об'єкти та електроенергію, що підриває модель глобальної платформи, яку використовує більшість постачальників цифрових послуг для зниження витрат для користувачів малого та середнього бізнесу. За таких умов актуальність співпраці міжнародних суб'єктів бізнесу та ICC Ukraine постає у новому напрямку.

Міжнародна асоціація ICC Ukraine випустила новий звіт, який закликає членів СОТ активно розглянути питання про початок нових переговорів

щодо цілісного пакету торгових правил, правил та допомоги для розвитку електронної комерції міжнародних суб'єктів бізнесу з найважливішою метою сприяння інклюзивному зростанню.

У звіті асоціації ICC Ukraine рекомендується, щоб нова угода СОТ про електронну торгівлю могла бути заснована на трьох основних напрямках:

1. Розширення можливостей підключення та нарощування потенціалу для електронної комерції. Модернізовані правила СОТ для розширення доступу міжнародних суб'єктів бізнесу до Інтернету та супутніх послуг, включаючи усунення регулятивних перешкод для торгівлі телекомунікаціями. Новий глобальний фонд нарощування потенціалу покликаний допомогти розвитку малого та середнього бізнесу за рахунок електронної комерції.

2. Надання міжнародних медико-санітарних правил можливості більш ефективно продавати товари споживачам через Інтернет («Спрощення торгівлі 2.0»). Заходи щодо спрощення та прискорення оформлення відправлень електронної торгівлі за допомогою цільових митних, податкових заходів та заходів щодо доступу до ринку, що ґрунтуються на Угоді СОТ про спрощення процедур торгівлі. Вони можуть включати: узгоджені тарифні коди для товарів із низькою вартістю; обов'язкові мінімальні вимоги та критерії; та положення, що заохочують використання електронних платежів для сплати мит.

3. Цифрові правила для підтримки онлайн-зростання та зміцнення довіри споживачів. Нові глобальні правила для просування відкритого, надійного та безпечного Інтернету, які зменшать транзакційні витрати для компаній, що торгують в Інтернеті. Можливі заходи можуть включати: зобов'язання щодо транскордонних стандартів захисту прав споживачів; та правила для просування технологічних інновацій для підвищення безпеки та надійності в Інтернеті

Нові багатосторонні положення, що забезпечують вільний потік даних через кордони, мають особливе значення для прискорення зростання електронної торгівлі.

Вирішальне значення для здатності ICC Ukraine реалізувати потенціал інклюзивного та сталого зростання цифрової економіки має стати здатність створити сприятливе середовище для інвестицій, творчості та інновацій у галузі розробки та розгортання інфраструктури широкосмугового зв'язку, а також продуктів та послуг, що її використовують. Дослідження показали, що країни з вищим рівнем підключення значно випереджають країни з обмеженим підключенням. Отже, поліпшення в інфраструктурі інформаційно-комунікаційних технологій призводять до покращення торгових та ринкових можливостей, зниження безробіття, поліпшення рівня та якості співпраці між, зменшення нерівності та підвищення якості життя.

Для бізнесу в Україні залучення всіх відповідних зацікавлених сторін у процеси розробки політики та обговорення питань, пов'язаних з інформаційно-комунікаційних технологій та Інтернетом, має важливе значення для вирішення проблем та створення можливостей. ICC Ukraine і бізнес повинні працювати в партнерстві, щоб регулювання не створювало непотрібного тягаря і не призводило до непередбачуваних наслідків, які можуть завадити економічному зростанню та суспільним благам, які можуть забезпечити технології та нові бізнес-моделі.

Спираючись на різноманітний склад користувачів інформації та зв'язку, операторів та постачальників контенту та послуг, ICC Ukraine повинно в подальшому формувати бізнес-рекомендації з питань регулювання, загальних телекомунікацій, комунікаційної інфраструктури та політики, прагнучи забезпечити лібералізацію торгівлі IT-послугами для просування інновацій, інвестиції та підприємництво, особливо в сучасних умовах війни в Україні.

Інструменти та рекомендації від бізнесу життєво важливі для подальшого захисту конфіденційності та сприяння економічному зростанню.

З цією метою ICC Ukraine повинно створювати практичні інструменти та рекомендації.

Цифровізація символізує четверту промислову революцію. У той час як цифровий зв'язок може змінюватись в залежності від країни, галузі та бізнесу і може змінюватись через збої в глобальній геополітиці, криз у галузі суспільної охорони здоров'я та уповільнення світової економіки, участь у цій формі мережевих підключень, безсумнівно, продовжується і навіть посилюється. Однак цифровий зв'язок як новий контекст як для існуючих, так і для нових міжнародних компаній також пов'язаний із величезними ризиками. Цифровий зв'язок робить багато фірм більш залежними від інших і, таким чином, схильними до більшого впливу всіх загроз, з якими стикаються вони та інші. Вплив зовнішніх потрясінь посилюється в Україні, в якій цифровий зв'язок піддається атакам та збоям.

Боротьба з цифровими ризиками вимагає колективних дій з боку компаній та ICC Ukraine, які повинні створити та визначити спільні інтереси у боротьбі з поширеними загрозами, такими як ризик складності цифрового регулювання та ризик кібербезпеки. Поліпшення фізичної та інституційної цифрової інфраструктури лежить на плечах як Уряду України, так і приватного сектору, а також інших учасників, таких як ICC Ukraine.

На рівні Уряду України доцільно встановити чіткіші правила щодо онлайн-контенту, доброчесності, конфіденційності та переносимості даних, а також створити прозору політику на підтримку конкуренції, яка допоможе стимулювати інвестиції та інновації у цифрову інфраструктуру та діяльність. З цією метою слід заохочувати творчі рішення, такі як спільне інвестування через державно-приватне партнерство.

Наразі ICC Ukraine необхідно впроваджувати інновації у власну цифрову інфраструктуру, переводячи більше послуг на онлайн та мобільні телефони. Дослідження показують, що цифровий зв'язок пропонує помітні переваги з точки зору ефективності, стійкості та повсюдного доступу для всіх зацікавлених сторін.

Самі компанії в незалежності від розміру, безсумнівно, відіграють важливу роль у вдосконаленні цифрових технологій, виступаючи як інструмент реалізації цифрових технологій. Фірми також служать для зв'язку іноземних економік із зовнішнім світом у вигляді різних видів діяльності. Одна з форм включає роботу з урядами країн, що приймають, з питань цифрової відкритості для більш ефективних потоків виробничих факторів у рамках їх глобально скоординованих мереж, що, у свою чергу, дозволяє краще використовувати порівняльні переваги приймаючої країни. Підприємства України також можуть працювати один з одним, щоб задовольнити ринковий попит на цифрові продукти та послуги.

Крім того, покращення інституційної інфраструктури для цифровізації залежить від розвитку країни в галузі науки, освіти та інновацій, в яких компанії можуть активно допомагати, наприклад, за допомогою інвестицій у наукові дослідження та розвиток людського капіталу.

Крім того, керівники вітчизняних компаній можуть і повинні працювати разом з урядами країн, що приймають, для заохочення, підтримки та захисту прав інтелектуальної власності, щоб спонукати підприємства вкладати великі кошти в дослідження та розробки в галузі цифрових технологій. У міру появи нових галузей або послуг, пов'язаних із цифровізацією, компанії можуть допомогти встановити технічні стандарти та стандарти якості для основних галузей та суміжних чи допоміжних галузей.

Отже, вирішальне значення для здатності ICC Ukraine реалізувати потенціал інклюзивного та сталого зростання цифрової економіки має стати здатність створити сприятливе середовище для інвестицій, творчості та інновацій у галузі розробки та розгортання інфраструктури широкосмугового зв'язку, а також продуктів та послуг, що її використовують. Дослідження показали, що країни з вищим рівнем підключення значно випереджають країни з обмеженим підключенням. Отже, поліпшення в інфраструктурі інформаційно-комунікаційних технологій призводять до покращення

торгових та ринкових можливостей, зниження безробіття, поліпшення рівня та якості співпраці між, зменшення нерівності та підвищення якості життя. Наразі ICC Ukraine необхідно впроваджувати інновації у власну цифрову інфраструктуру, переводячи більше послуг на онлайн та мобільні телефони. Дослідження показують, що цифровий зв'язок пропонує помітні переваги з точки зору ефективності, стійкості та повсюдного доступу для всіх зацікавлених сторін.

Висновки до розділу 2

На основі проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки:

1. протягом останніх 2 років світовий експорт зазнав суттєвого скорочення на 1,7% а 2019 році та на 9,47% в 2020 році в першу чергу через пандемію коронавірусу. Так світовий експорт в 2018 році становив 25,204 трлн. дол., а в 2019 році він склав 24,776 трлн. дол. За 2020 рік світовий експорт скоротився до рівня в 22,429 трлн. дол., тобто на 9,5%. Також доцільно зазначити, що найвищі обсяги світового імпорту були в 2018 році, коли він становив 28,56 трлн. дол. Проте протягом 2019-2020 рр. світовий імпорт скоротився на 2,8% в 2019 році до рівня в 27,76 трлн. дол., а в 2020 році при скороченні на 7,56% склав 25,66 трлн. дол. Також світовий ВВП із рівня в 2018 році в 86,27 трлн. дол. зріс до рівня в 87,57 трлн. дол. в 2019 році, проте зазнав скорочення в 2020 році на 3,2% до рівня в 84,75 трлн. дол. Ситуацію війни в Україні, яку розпочала Російська Федерація (РФ), важче контролювати. Хоча на Україну та Росію припадає не більше 2% світового ВВП, ці країни є основними постачальниками енергоносіїв, сільськогосподарської продукції (пшениці, кукурудзи, ячменю та олії) та різноманітної сировини. Деякі аналітичні фірми та організації вже скоригували свої оцінки прогнозів зростання світового ВВП на березень-квітень 2022 року, інші зроблять це найближчим часом. Ризики погіршення

глобального прогнозу включають одночасне відновлення вірусу, подальші перебої в постачанні, нестабільні інфляційні очікування, несподіваний фінансовий стрес і можливу кліматичну катастрофу.

2. вирішальне значення для здатності ICC Ukraine реалізувати потенціал інклюзивного та сталого зростання цифрової економіки має стати здатність створити сприятливе середовище для інвестицій, творчості та інновацій у галузі розробки та розгортання інфраструктури широкосмугового зв'язку, а також продуктів та послуг, що її використовують. Дослідження показали, що країни з вищим рівнем підключення значно випереджають країни з обмеженим підключенням. Отже, поліпшення в інфраструктурі ІКТ призводять до покращення торгових та ринкових можливостей, зниження безробіття, поліпшення рівня та якості співпраці між, зменшення нерівності та підвищення якості життя. Наразі ICC Ukraine необхідно впроваджувати інновації у власну цифрову інфраструктуру, переводячи більше послуг на онлайн та мобільні телефони. Дослідження показують, що цифровий зв'язок пропонує помітні переваги з точки зору ефективності, стійкості та повсюдного доступу для всіх зацікавлених сторін.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного дослідження теоретичних та практичних аспектів управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності можемо зробити наступні висновки.

Метою діяльності ICC Ukraine є сприяння вільному міжнародному потоку товарів, послуг, інтелектуальної власності та інвестиційного капіталу, розвиток національної економіки та інтеграція у світову економічну систему, збільшення експорту товарів і послуг українських виробників, а також формувати сучасну конкурентоспроможну виробничу, фінансову, торговельну інфраструктуру, сприятливі умови для підприємницької діяльності, розвитку різних видів підприємництва та розвиток високого рівня професіоналізму, неупередженості та чесності у внутрішніх та міжнародних ділових відносинах. Основними завданнями ICC Ukraine є: бізнес та управлінський консалтинг; дослідження ринку та громадської думки; дослідження та розробки в галузі соціальних досліджень, аналізу ринку; міжнародні відносини, регулювання зовнішньої торгівлі, міжнародне фінансове та технологічне співробітництво. Таким чином, переваги діяльності ICC Ukraine на внутрішньому та зовнішньому ринку для суб'єктів бізнесу полягають у тому, що вони отримують доступ до широкого спектру надійної інформації, яка має дозволити їм позитивно прискорити свою ділову діяльність на міжнародних ринках.

Протягом останніх 2 років світовий експорт зазнав суттєвого скорочення на 1,7% а 2019 році та на 9,47% в 2020 році в першу чергу через пандемію коронавірусу. Так світовий експорт в 2018 році становив 25,204 трлн. дол., а в 2019 році він склав 24,776 трлн. дол. За 2020 рік світовий експорт скоротився до рівня в 22,429 трлн. дол., тобто на 9,5%. Також доцільно зазначити, що найвищі обсяги світового імпорту були в 2018 році, коли він становив 28,56 трлн. дол. Проте протягом 2019-2020 рр. світовий імпорт скоротився на 2,8% в 2019 році до рівня в 27,76 трлн. дол., а в 2020

році при скороченні на 7,56% склав 25,66 трлн. дол. Також світовий ВВП із рівня в 2018 році в 86,27 трлн. дол. зріс до рівня в 87,57 трлн. дол. в 2019 році, проте зазнав скорочення в 2020 році на 3,2% до рівня в 84,75 трлн. дол. Ситуацію війни в Україні, яку розпочала Російська Федерація (РФ), важче контролювати в порівнянні з наслідками COVID-кризи. Хоча на Україну та Росію припадає не більше 2% світового ВВП, ці країни є основними постачальниками енергоносіїв, сільськогосподарської продукції (пшениці, кукурудзи, ячменю та олії) та різноманітної сировини. Деякі аналітичні фірми та організації вже скоригували свої оцінки прогнозів зростання світового ВВП на березень-квітень 2022 року, інші зроблять це найближчим часом. Ризики погіршення глобального прогнозу включають одночасне відновлення вірусу, подальші перебої в постачанні, нестабільні інфляційні очікування, несподіваний фінансовий стрес і можливу кліматичну катастрофу.

Вирішальне значення для здатності ICC Ukraine реалізувати потенціал інклюзивного та сталого зростання цифрової економіки має стати здатність створити сприятливе середовище для інвестицій, творчості та інновацій у галузі розробки та розгортання інфраструктури широкосмугового зв'язку, а також продуктів та послуг, що її використовують. Дослідження показали, що країни з вищим рівнем підключення значно випереджають країни з обмеженим підключенням. Отже, поліпшення в інфраструктурі ІКТ призводять до покращення торгових та ринкових можливостей, зниження безробіття, поліпшення рівня та якості співпраці між, зменшення нерівності та підвищення якості життя. Наразі ICC Ukraine необхідно впроваджувати інновації у власну цифрову інфраструктуру, переводячи більше послуг на онлайн та мобільні телефони. Дослідження показують, що цифровий зв'язок пропонує помітні переваги з точки зору ефективності, стійкості та повсюдного доступу для всіх зацікавлених сторін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1.Лакіза В.В., Карпляк Г.А. // Ризики у бізнес-діяльності малих та великих підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/ntb/12299/015_Riziki%20u%20b%D1%96znesd%D1%96jalno_107_114_706.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2.Олійник В.М., Фролов С.М., Кобушко І.М. Ризик-менеджмент у сфері фінансових послуг: конспект лекцій. – Суми: Сумський державний університет, 2014. – 134 с.

3.Матвієнко-Біляєва Г.Л. Імплементация інновацій обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку сучасного бізнесу: Матер. міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 22 березня 2018 р. / редкол.: О.І. черевко [та ін.]; Харківський держ. ун-т харч. та торг. – Х.: ХДУХТ, 2018. – С. 360–361.

4.Борисова Т. Теоретичні аспекти управління ризиком на підприємстві / Т. Борисова // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 7. – С. 116–121.

5.Сметанюк О.А. Фінансова стійкість в системі фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / О. А. Сметанюк, С. О. Кругляк //Економічний простір . 2014. № 85. С. 187-196. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2014_85_21.pdf

6.Горго І.О. Ризики як ключовий об'єкт управлінської діяльності підприємств // Науковий вісник НУБіП України. – 2018. - № 284. – С. 288-298.

7.Цвігун Т.В. Механізм управління ризиками в системі управління підприємством // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2017. – Вип 2. – С. 88.

8.Портал звітності юридичних і фізичних осіб «YouControl» // [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/33886723/.

9. Семенова К. Д. Виявлення та оцінка ризиків як елемент забезпечення конкурентоспроможності підприємства / К. Д. Семенова, К. І. Тарасова // Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення : [монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового]. – Одеса : Атлант, 2013. – С. 337-352.

10. Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства / Г. М. Рябенко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. №7. – С.105-108.

11. Вербіцька І. Ризик-менеджмент як сучасна система управління ризиками підприємницьких структур. Сталий розвиток економіки. № 5. 2013. С. 282–291.

12. Сметанюк О.А. Фінансова стійкість в системі фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / О. А. Сметанюк, С. О. Кругляк // Економічний простір . 2014. № 85. С. 187-196. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2014_85_21.pdf

13. Чорновіл І. А. Сутнісна характеристика кризи підприємства та причини її виникнення / І. А. Чорновіл // Вісник Хмельницького національного університету – 2011. – № 2, Т.1 – С. 13.

14. Шишкіна О., Журман С. Систематизація наукових підходів до розуміння природи ризику. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2018. № 3 (15). С. 155–163.

15. Економічні ризики та методи їх вимірювання: навчально-методичний комплекс дисципліни : навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. О.В. Кривда. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 49 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/29806> (дата звернення: 09.03.2020).

16. Занора В.О., Войтко С.В. Управління підприємствами: планування технологічних витрат, ризик-менеджмент, мотивування, прийняття управлінських рішень : монографія. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського ; Політехніка, 2017. 224 с.

17. Гавриш О.А., Кавун В.А. Критичний аналіз нормативних засад управління проектними ризиками. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2017. № 14. С. 216–222.

18. Герасименко О.М. Формування комплексної системи ризик-менеджменту з врахуванням чутливості компанії до ринкових ризиків. Ефективна економіка. 2013. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_5_21

19. Данченко О.Б., Занора В.О. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень : монографія. Черкаси, 2019. 278 с. 5.

20. Занора В.О., Недотопа І.Ю. Інтерпретація сутності категорії «ризик». Антикризовий розвиток соціальних та економічних процесів в умовах глобалізації : матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Київ, квітень 2016 р.). Київ, 2016. С. 26–27.

21. Занора В.О., Недотопа І.Ю. Ризики, загрози, небезпеки, можливості: взаємоузгодження категорій. Економічна безпека України : тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 22 квітня 2016 р.). Львів, 2016. С. 105–107.

22. Зачосова Н.В. Поняття фінансової безпеки як наукової та управлінської категорії у взаємозв'язку з дефініціями виклику, небезпеки, загрози і ризику. Вісник Черкаського університету. Економічні науки. 2019. № 2. С. 34–40.

23. Макалюк І.В., Бабенко І.Ю. Управління ризиками інвестиційних проектів. Сучасні проблеми економіки і підприємництва. 2016. Вип. 18. С. 63–70.

24. Global Financial Stability Report: Lower for Longer. October 2019 / IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2019/10/01/global-financial-stability-report-october-2019>

25. The Global Competitiveness Report 2019. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf

26. World Trade Statistical Review 2017. URL: <http://www.wto.org/>

27. WTO Regional Trade Agreements Database. URL:
<http://rtais.wto.org/UI/publicsummarytable.aspx>

ДОДАТКИ

Додаток А

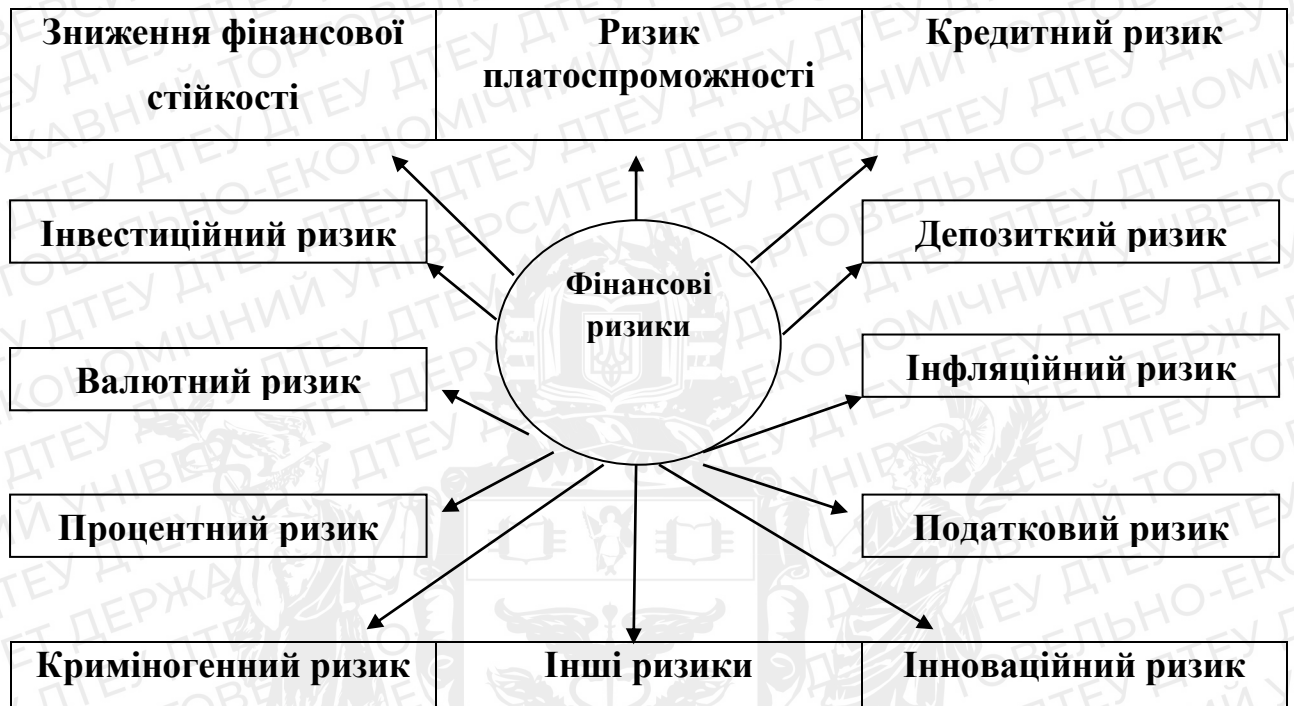

Рис. А1. Фінансові ризики, що можуть виникати в міжнародному бізнесі [16]